

OLE VALMIS! – AINA VALMIINA!

Diakoniaa partiossa?

Mika Wallin

Opinnäytetyö syksy 2009

Diakonia-ammattikorkeakoulu ,

Diak- Etelä, Järvenpää

Diakoniatyön koulutusala

Sosionomi (AMK) + diakonin kelpoisuus

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	4
ABSTRACT.....	5
1 JOHDANTO.....	6
2 PARTIO.....	7
2.1 Partioliikkeen historiaa.....	7
2.2 Partioliikkeen ideologiaa.....	8
2.3 Partio toiminta käytännössä.....	13
2.4 Aikaisempaa partiotutkimusta.....	15
3 DIAKONIA.....	17
3.1 Diakonia.....	17
3.2 Auttaminen ja palvelu seurakunnassa.....	20
3.3 Diakoniatyön toimijat.....	22
3.4 Diakoniatyö Turun ja Kaarinan seurakunnissa.....	22
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	24
4.1 Taustayhteisö.....	24
4.2 Seurakunta.....	24
4.3 Turun kaupunki.....	25
4.4 Kaarinan kaupunki.....	26
5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	27
5.1 TUTKIMUSTEHTÄVÄ.....	27
5.2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	27
5.3 Kvantitatiivinen tutkimus.....	28
5.4 Kvalitatiivinen tutkimus.....	28
6 TUTKIMUKSEN TAUSTATIEDOT.....	30

7 KYSELYN TULOKSIA PARTION JA DIAKONIATYÖN YHTEISTYÖSTÄ.....	38
8 POHDINTA	40
9 JOHTOPÄÄTÖKSET	43
LÄHTEET	45
LIITTEET	48

TIIVISTELMÄ

Wallin, Mika. Ole valmis! – Aina valmiina! Diakoniaa partiossa? Järvenpää, syksy 2009, 51 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä, Järvenpää. Sosiaali-alan koulutusohjelma, Diakoniatyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa kuinka paljon partion ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon diakoniatyön auttamis- ja palvelemisajattelussa on samankaltaisuutta, tekeekö partio ja diakoniatyö yhteistyötä ja jos tekee, voisiko yhteistyötä mahdollisesti kehittää tai lisätä.

Kyselyn vastaajiksi rajattiin Turun ja Kaarinan kaupunkien alueella toimivien suomenkielisten lippukuntien lippukunnanjohtajat. Osallistujien yhteystiedot saatiin Lounais-Suomen partiopiiristä. Sähköinen Webropol-kysely lähetettiin neljällekymmenellekolmelle vastaajalle. Vastauksia tuli takaisin kolmekymmentäkolme kappaletta.

Tutkimuksen perusteella selvisi, että partion ja diakoniatyön lähtökohdat ovat molemmat samalla arvopohjalla. Molemmissa auttaminen ja palvelu koetaan tärkeäksi. Yhteistyötä näiden kahden toimijan välillä kuitenkin ei juuri ole. Kyselyn perusteella toiveita yhteistyön tekemiseen löytyy jonkin verran, mutta ennen yhteistyön aloittamista tai lisäämistä pitäisi näiden toimijoiden ensin tutustua toistensa toimintaan.

Asiasanat: partio, diakoniatyö, auttaminen, palveleminen, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Wallin, Mika

Be prepared! – Always prepared! Diaconia in Scouting . 51 p., 2 appendices.
Language: Finnish. Järvenpää. Autumn 2009.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services,
Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services

The aim of this study was to find out how much scouting and The Evangelical Lutheran Church of Finland and its diaconal work have in common when considering the ideal of helping and serving. The aim was also to find out if scouting and diaconia co-operate and if they do, whether the co-operation could be improved or increased.

The questionnaire was aimed to the leaders of Finnish speaking local scout groups in the cities of Turku and Kaarina. Contact information were given by the Scout district of South-Western Finland. The Webropol-questionnaire was addressed by e-mail to 43 persons. The number of returned answers was 33.

The results of the study show that the set of values in both scouting and in diaconia work are the same. Both consider serving and helping important. Co-operation between the two actors does not exist. The questionnaire shows that some hope for co-operation exists but before beginning or increasing that, these two actors should first get to know each other`s activities.

Keywords: scouting, diaconia, helping, serving

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia miten paljon partiossa tehdään sellaista diakoniatyötä, joka ei näy diakoniatyön tilastoissa. Suurella osalla partiolippukunnista on seurakunta taustayhteisönään ja erityisesti minua kiinnostaa tilanne näissä lippukunnissa. Kiinnostukseni aiheeseen lähti siitä, että olen itse ollut mukana partiotoiminnassa jo 30 vuotta ja olen aina ollut kiinnostunut partioaatteesta, partioihanteista ja erityisesti auttamis- ja palvelemisihanteesta. Olen myös suorittanut seurakuntien partiotyöntekijöiden koulutuksen eli niin sanotun Seppo-kurssin.

Opinnäytetyölläni on kolme päätavoitetta. Ensimmäinen päätavoite on selvittää, mitä auttamisen ja palvelun ihanne merkitsee nykypartiolaiselle. Tällä hetkellä eletään partiossa ohjelmauudistuksen aikaa ja on kiinnostavaa selvittää, miten ihanteet koetaan nykypäivänä. Mielenkiintoista on myös selvittää, miksi vanhaan ohjelmaan kuulunut "Auttaa ja palvella" -ihanne on jäänyt pois uudesta ohjelmasta.

Toinen päätavoitteeni on selvittää, tekevätkö partiolippukunnat yhteistyötä diakoniatyön kanssa ja kuinka paljon. Ennakkoaavistukseni on, että yhteistyötä tehdään jonkin verran.

Kolmas päätavoitteeni on selvittää, kuinka paljon Turun ja Kaarinan kaupungeissa toimivissa partiolippukunnissa tehdään sellaista diakoniatyötä, joka ei näy seurakuntien diakoniatyön tilastoissa. Toisin sanoen tekevätkö partiolaiset diakoniatyötä mieltämättä sitä diakoniatyöksi?

2 PARTIO

2.1 Partioliikkeen historiaa

Partioliike sai alkunsa, kun englantilainen upseeri Robert Stephenson Smyth Baden-Powell 1900-luvun alussa huolestui Lontoon kadulla maleksivista pojista. Etelä-Afrikassa vuonna 1899 käydyssä buurisodassa Baden-Powell oli huomannut, että nuoria poikia voi käyttää apuna vaativissakin tehtävissä. Buurisodassa saatujen kokemusten perusteella Baden-Powell halusi kokeilla, toimiiko hänen ideansa kouluttaa lapsista tiedustelupartiolaisia myös käytännössä. Idean kokeilua varten hän lainasi tuttaviltaan Brownsea-nimistä saarta leiriä varten. Baden-Powell kokosi leirille poikia eri yhteiskuntaluokista. Leiri onnistui hyvin. Tästä vuonna 1907 pidetystä leiristä katsotaan partioliikkeen saaneen alkunsa. (Michelsson 2007, 13.)

Hyvästä leirimenestyksestä innostuneena Baden-Powell julkaisi vuonna 1908 vihkosen nimeltä "Scouting for Boys". Vihkonen oli tarkoitettu jo olemassa olevien nuorisjärjestöjen käyttöön ja se sisälsi partiotoiminnan keskeiset periaatteet. Partiotoiminnan tarkoituksena oli kehittää pojan luonnetta, kätevyyttä ja fyysistä olemusta. (Michelsson 2007, 13–14.)

Partiotoiminta levisi nopeasti ja vuonna 1909 Iso-Britanniassa oli jo yli 60 000 partiolaista ja toimivan partion takaamiseksi partiolle alettiin rakentaa organisaatiota. Vuonna 1909 tuli myös tarve ottaa tytöt mukaan partiotoimintaan ja heitä varten perustettiin oma liike, jonka johdossa toimi Baden-Powellin sisar Agnes Baden-Powell. Tyttöpartiolaiset saivat myös oman ohjelmansa ja vuonna 1912 mukaan tulivat myös sudenpennut. Partioliike alkoi levitä myös Iso-Britannian ulkopuolelle, Yhdysvaltoihin, Länsi-Eurooppaan, Pohjoismaihin ja Venäjälle. Myös Robert Baden-Powellin vaimolla Olavella oli merkittävä asema kansainvälisen partioliikkeen synnyssä. Olave Baden-Powell valittiin vuonna 1930 maailman partiotyttöjen ylijohantajaksi. (Michelsson 2007, 14.)

Suomen ensimmäiset partiolippukunnat perustettiin vuonna 1910. Vuoden 1911 venäläistämistoimien takia partioliike määrättiin Suomesta lakkautettavaksi, mutta partio toimi maan alla, kunnes vuonna 1917 Venäjän vallankumouksen

jälkeen partiotoiminta sallittiin jälleen. Vuonna 1917 perustettiin Suomen ensimmäinen valtakunnallinen keskusorganisaatio Suomen Partioliiitto – Finlands Scoutförbund, joka kuitenkin hajosi vuonna 1919 kieliriitojen ja erilaisten näkökulmien takia kolmeen osaan. (Michelsson 2007, 15–16.)

2.2 Partioliiikkeen ideologiaa

”Partioliiikkeen päämääränä on maailmanrauha, jonka saavuttamiseen pyritään kasvattamalla lapsista ja nuorista yhteiskuntaa rauhanomaisesti rakentavia aikuisia. Partion missio on kasvatustehtävä.” (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto1.)

Partiotoiminta on kansainvälistä ja eri maiden partiotoimintaa yhdistävät maailmanjärjestöt Partiotyttöjen maailmanliitto (The World Association of Girl Guides and Girl Scouts eli WAGGGS) ja Partioaikien maailmanjärjestö (World Organisation of Scout Movement eli WOSM). Maailmanjärjestöt ovat määritelleet maailmanlaajuiset partion toimintaperiaatteet ja partion arvopohjan. Partion arvopohjan lähtökohtana on ihmiskuva, jossa ihmisellä on velvollisuuksia suhteessa Jumalaan, omaan itseen, muihin ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön. (Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry.)

Partion toimintaperiaatteiden mukaisesti partiotoiminnan tulee olla kaikille vapaaehtoista, itsenäistä ja puoluepoliittisesti sitoutumatonta. Kaikilla kansallisilla järjestöillä tulee olla partioaatetta ilmentävä ja maan oloihin sovellettu partioluopus ja -laki. Suomen partiolaisten peruskirjaan, joka on hyväksytty 15.11.2008, on kirjattu ne kohteet, joita Suomessa pyritään edistämään. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n ylintä päätösvaltaa käyttää joka toinen vuosi kokoontuva jäsenkokous. Jäsenkokousten välillä ylimpänä päättävänä elimenä toimii maantieteellisten partiopiirien edustajien muodostama partioneuvosto. Toimintaa johtaa ja päätökset toimeenpanee aktiivisten, vapaaehtoisten partiolaisten muodostama hallitus kaksivuotiskaudeksi valittavan puheenjohtajan johdolla. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partiotoiminta perustuu vapaaehtoistoiminnalle. Partiossa toimii myös palkattua henkilökuntaa järjestön ja piirien organisaatioissa. Suomen Partiolaiset ry:n Partioasema sijaitsee Helsingissä. Suomen Partiolaisilla on parhaillaan menossa piirien yhdistämishanke, jossa tavoitteena on kahdeksan partiopiiriä. Partiopiirejä on tällä hetkellä 11. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partiotoiminta antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden kasvaa ja kehittyä aktiivisiksi ja vastuullisiksi yhteiskuntamme jäseniksi. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partioon kuuluvat olennaisina partioihanteet. Nykyiset partioihanteet on muokattu alun perin Baden-Powellin laatiman partiolain pohjalta. Suomen Partiolaiset ry:n ohjelmauudistus 2010 mukaiset uudet ihanteet ovat lähestulkoon samat kuin edellisenkin ohjelman ihanteet. Vain ihanne ”auttaa ja palvella” on jätetty pois. Auttaa ja palvella -ihanteen pois jättäminen herätti partiolaisten keskuudessa kiivasta keskustelua. Kolmessa ensimmäisessä peruskirjaluonnoksessa auttaminen ja palvelu oli vielä mukana ihanteena, mutta lopullisesta peruskirjasta se jäi pois, koska uudessa peruskirjassa

on otettu huomioon partiolupauksen, partioihanteiden ja partiomenetelmän muodostama kokonaisuus. Periaatteena on, että esim. lupauksessa mainittu asia ei toistu enää partioihanteissa. (Suomen partiolaiset ry. Peruskirjan tausta 28.8.2008.)

Partiopoikien maailmanjärjestön (WOSM) ja Partiotyttöjen maailmanliiton (WAGGGS) partiolaeissa auttaa ja palvella on vielä tallella muodossa A Scout's /A Guide's duty is to be useful and to help other. (World Organization of the Scout Movement & World Association of Girl Guides and Girl Scouts.)

Partioihanteisiin tuli 15.11.2008 uuden peruskirjan myötä myös sellainen muutos, että ihanteita tulee lisää vähitellen aina ikäkausiryhmästä siirryttäessä; aikaisemmin partioihanteet opeteltiin vartiolaisena eli vasta sudenpentu-vaiheen jälkeen. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partioihanteet on tarkoitettu jokaiselle henkilökohtaisesti. Ihanteet eivät tarkoita, että partiolainen olisi täydellinen tai edes poikkeuksellisen hyvä, vaan ne kannustavat pyrkimään omassa elämässä parempaan. Partioihanteet ovat:

- kunnioittaa toista ihmistä

- rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- olla luotettava
- rakentaa ystäväyttä yli rajojen
- tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen
- kehittää itseään ihmisenä
- etsiä elämän totuutta.

Partiolaisten kansainvälisenä tunnuksena on "Ole valmis". Tunnukseen vastataan yleensä "aina valmiina". Partiotunnus on muotoutunut vanhasta ritarilaista, joka kuului näin:

"Ole aina varusteisiisi pukeutuneena, paitsi yöllä levätessäsi. Mitä tahansa teet, koeta pitää kunniasi ja nimesi tahrattomana. Puolusta köyhiä ja heikkoja. Auta niitä, jotka eivät voi puolustaa itseään. Älä vahingoita tai loukkaa ketään. Ole valmis puolustamaan maatasi. Tee työtä kunniasi eikä ansiosi tähden. Älä koskaan riko lupautasi. Nuhteettomalla elämälläsi säilytä maasi kunnia. Mieluummin kuole rehellisesti kuin elä epärehellisesti. Ritarius vaatii, että nuoret on kasvatettava suorittamaan raskaimmatkin ja halvimmatkin tehtävät ilomielin ja armeliaasti ja tekemään hyvää toisille" (Baden-Powell 1908, 259-260.)

Partiolaisen tulee siis aina olla valmiina auttamaan ja palvelemaan lähimmäisiään. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partioihanteet ja partiolupaus kuvaavat lyhyesti partion arvopohjaa nuorten ymmärtämällä tavalla. Partiolupauksen antaminen on merkki siitä, että partiolainen pyrkii omasta tahdostaan sitoutumaan partion arvoihin. Partiolupaus perustuu Baden-Powellin alun perin laatimaan partiolupaukseen. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto 9.)

Partiolupauksessa tehdään partiotervehdys, jossa peukalo pitää pikkusormeaa allaan ja muut kolme sormeaa on pystyssä. Partiotervehdyksen kolme sormeaa tarkoittavat tunnusta, lupautusta ja ihanteita eli

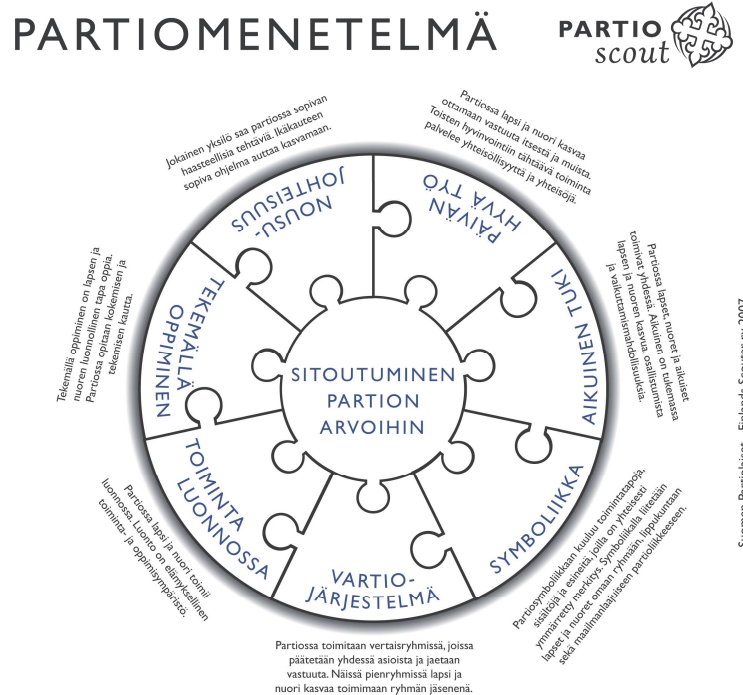
1. Jumalan, lähimmäisen, isänmaan ja ihmiskunnan rakastamista
2. muiden auttamista

3. partioihanteiden toteuttamista omassa elämässä.

Peukalo pikkusormen päällä muistuttaa siitä, että isompi suojelee pienempäänsä ja vahvemman tulee tukea heikompaa. Peukalosta ja pikkusormesta muodostuva ympyrä on muistutus partiolaisten maailmanlaajuisesta sisaruspiiristä. (Saarinen & Savolainen 2007, 29.)

Partiolupaus on nykyään seuraavanlainen:

”Lupaani parhaani mukaan rakastaa Jumalaani, omaa maata ja maailmaa, toteuttaa [ikäkauden] ihanteita ja olla avuksi toisille.”
(Suomen partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Kuva 1. Partiomenetelmä (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2007)

Partiotoiminnan pohjana toimivat partiomenetelmä ja partio-ohjelma. Partiomenetelmä kuvaa sellaiset partion toimintatavat, joiden avulla päästään partion kasvatustavoitteisiin. Partiomenetelmän avulla suunnitellaan ja arvioidaan toimintaa. Partiomenetelmä on 8-osainen kokonaisuus, jossa kaikki osat ovat yhtä tärkeitä. Ilman erityistä menetelmää partiotoiminta ei eroaisi muiden sellaisten

järjestöjen toiminnasta, joiden ohjelma sisältää samoja elementtejä kuin partio. Partiomenetelmä on määritelty tausta-ajatus siitä, miten partiotoimintaa järjestetään eli se tekee partiosta partion eikä mitä tahansa toimintaa. Partio-ohjelma täsmentää partiomenetelmää. Partiomenetelmän osa-alueet ovat sitoutuminen partion arvoihin, symboliikka, nousujohteisuus, vartiojärjestelmä, tekemällä oppiminen, aikuinen tuki, päivän hyvä työ ja toiminta luonnossa. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto, 1–20.)

Partion arvoihin sitoutuminen näkyy siinä, että partiolupaus annetaan jokaisen ikäkauden alussa. Lupauksen antoon valmistaudutaan käymällä läpi mitä luvataan ja mihin sitoudutaan. Jokaisessa lupauksenannossa on mahdollisuus peilata omaa suhdettaan partiolupaukseen. Partio-ohjelman nousujohteisuus tarkoittaa sitä, että kullekin ikäryhmälle tarjotaan sopivan haasteellisia aktiviteetteja; vaatavuustaso kasvaa siirryttäessä ikäkaudesta toiselle. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto 6.)

Partiossa on oma erityinen symboliikkansa. Partiosymboliikka sisältää toimintatapoja, sisältöjä ja esineitä, joilla on yhteisesti ymmärretty merkitys. Partiossa käytetään muun muassa partioliikkeelle ominaisia nimikkeitä, merkkejä ja tarinoita. Partion symboliikan ymmärtäminen vaatii perehtyneisyyttä asiaan. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto 6.)

Partio-ohjelman vartiojärjestelmässä määritellään, millaisissa ryhmissä partiolaisten tulisi toimia. Siinä annetaan ohjeet myös ikäkausijakoon sekä siihen, millainen ihminen voi toimia eri ikäkausien ryhmän johtajana. Partiossa itse tekeminen ja tekemällä oppiminen ovat koko toiminnan perusta. Partio-ohjelman aktiviteetit on suunniteltu siten, että ne kannustavat tähän. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto 7.)

Partiossa aikuinen tuki katsotaan tärkeäksi. Sudenpennut tarvitsevat enemmän aikuisen ohjausta, vaeltajille riittää jo taustatukena toimiminen. Päivän hyvä työ liittyy partion palveluajatukseen ja se kasvattaa partiolaisia epäitsekkääseen ajatteluun ja toisten auttamiseen. Partio-ohjelman eri aktiviteetit kannustavat toimintaan luonnossa. Luonnossa liikkuminen opettaa toimimaan luonnon ehdoilla sekä suojelemaan ympäristöä. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto 7–9.)

2.3 Partio toiminta käytännössä

Partio toimii yli 200 maassa ja partiolaisia on noin 38 miljoonaa. Partio toiminta on vapaaehtoistoimintaa. Suomessa on noin 70 000 partiolaista ja lippukuntia noin 820. Suomen keskusjärjestönä toimii, vuonna 1972 perustettu, kaksikielinen, Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. (Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry.)

Partiolippukuntia, partion paikallisyhdistyksiä, on sekä suomen- että ruotsinkielisiä. Osa lippukunnista suorittaa meripartio- ja osa maapartio-ohjelmaa. Partio toiminta on suunnattu kaikille yli 7-vuotiaille partiolaisille, siis myös aikuisille. Lippukuntiin kuuluvat yksittäiset partiolaiset kuuluvat ikäkausiryhmittäin sudenpentuihin, seikkailijoihin, tarpojiin, samoajiin, vaeltajiin tai aikuisiin. Partio toiminta on kaikille avointa ja puoluepoliittisesti sitoutumatonta. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

Partiossa toimitaan ikäkausittain seuraavasti:

1. Sudenpennut ovat 7–9-vuotiaita uusia partiolaisia. Sudenpentuohjelma koostuu yhdessä puuhaamisesta erilaisten taitojen opettelusta tarinoita apuna käyttäen. Sudenpenturyhmää kutsutaan laumaksi. Lauma kokoontuu viikoittain ja siinä on yleensä 8–12 sudenpentua. Sudenpentulauman johtajana toimii kaksi aikuista tai kaksi vaeltajaikäistä. Lauman johtajaa kutsutaan akelaksi. Sudenpentujen ohjelma koostuu 35 erilaisesta jäljestä. Jäljet ovat 6–12 askeleen eli tehtävän muodostama aktiviteettikokonaisuuksia. (Eskola & Huosianmaa 2009, Akelan opas, 1–12.)
2. Seikkailijat ovat jo sudenpentuja huomattavasti kokeneempia, 10–12-vuotiaita partiolaisia, jotka kaipaavat jo enemmän haastetta kokouksiin ja retkiin. Seikkailijat kokoontuvat viikoittain 10–15 hengen ryhmissä, joita kutsutaan joukkueiksi. Joukkueissa voi olla 2–3 pienryhmää, joita kutsutaan vartioiksi. Myös seikkailijaryhmän johtajana toimii kaksi aikuista tai kaksi vaeltajaikäistä. Lisäksi jokainen seikkailija saa toimia muutaman kuukauden kerrallaan vertaisjohtajana eli vartionjohtajana omassa vartiossaan. Suoritettuaan tervetuloa -vaiheen seikkailijat tekevät neljä puolen vuoden mittaista jaksoa, joita kutsutaan ilmansuunniksi. Kukin ilman-

suunta sisältää 20 aktiviteettia, kaksi retkeä, osallistumisen partiotaitokilpailuihin ja vähintään yhden taitomerkin. (Eskola & Huosianmaa 2009, Sammon opas, 1–13.)

3. Tarpojat ovat 12–15-vuotiaita partiolaisia. Tarpojat toimivat 4–12 hengen vartioissa, jotka kokoontuvat kerran viikossa. Lisäksi tarpojille järjestetään koko ikäkauden yhteisiä tapahtumia 1–2 kuukauden välein. Tarpoji-
en vartionjohtajana toimii samoaja. Tarpojaohjelma koostuu neljästä puolen vuoden jaksoista, tarpoista. Jokainen tarppo pitää sisällään sekä pakollisia että valinnaisia aktiviteetteja. Jokaisen jakson lopussa järjestetään päätöstapahtuma, jossa testataan opittuja taitoja. (Eskola & Huosianmaa 2009, Tarpojaluotsin opas, 1–14.)
4. Samoajat ovat 15–17-vuotiaita partiolaisia, jotka jo osaavat opettaa partiotaitoja muille. Samoajat kokoontuvat 4–12 hengen vartioissa. Samoajille järjestetään kaikkien vartioiden yhteistä toimintaa 1–2 kuukauden välein. Samoajilla on myös vastuullaan tarpoja-ryhmien vetäminen. Samoajien ohjelma sisältää kokonaisuuksia, taskuja, joista kukin sisältää 5–7 aktiviteettia. Aktiviteetit ovat erimittaisia ja osa niistä on valinnaisia ja osa pakollisia. (Eskola & Huosianmaa 2009, Samoajaluotsin opas, 1–11.)
5. Vaeltajia ovat 18–22-vuotiaat partiolaiset, jotka muodostavat 3–5 hengen vartioita. Yksi vaeltajista toimii ryhmän johtajana. Vaeltajat kokoontuvat 1–2 kertaa kuukaudessa tekemään omia aktiviteettejaan. Vaeltajaohjelma on jaettu 33 aihealueeseen, joista jokaisesta tulee tehdä vähintään yksi aktiviteetti neljän vuoden aikana. Jokainen vaeltaja tekee henkilökohtaisen ”vaelluskartan”, johon kukin valitsee itselleen sopivimmat aktiviteetit. Oma vaelluskartta päivitetään kerran vuodessa. (Eskola & Huosianmaa 2009, Vaeltajaluotsin opas, 1–10.)
6. Aikuiset ovat yli 22-vuotiaita partiolaisia. Aikuisen tehtävänä on toimia kasvattajana ja lasten ja nuorten toiminnan mahdollistajana. Aikuinen on läsnä tarvittaessa eli hän osaa antaa nuoremmille johtajille tilaa toimia tukien heitä heidän kasvatustehtävässään. (Eskola & Huosianmaa 2009, Johdanto, 17–19.)

2.4 Aikaisempaa partiotutkimusta

Niina Raevaara on tutkimuksessaan ”Partiotoimintaa seurakunnassa” todennut partion ja seurakunnan yhteistyöstä seurakunnan tärkeimmäksi velvollisuudeksi lippukuntaa kohtaan raha-avustuksen, toiminnan resurssien turvaamisen sekä taloudellisen turvaamisen. Toiminnan resurssien turvaamisesta tärkeimmäksi velvollisuudeksi nousi kokoontumistilojen hankkiminen ja järjestäminen. (Raevaara, 2007, 30–31.)

Seurakunnan työntekijän osallistuminen lippukunnan tapahtumiin ja toimintaan nähtiin myös tärkeäksi. Lisäksi arvostettiin seurakunnan työntekijän mahdollisuutta olla lippukunnan käytettävissä tarvittaessa, konsultointimahdollisuutta sekä yleistä yhteydenpitoa seurakunnan ja lippukunnan välillä. Yksittäiset vierailut puolin ja toisin nähtiin myös joissakin vastauksissa tärkeiksi. Sen lisäksi, että seurakunnan työntekijöiden toivotaan osallistuvan lippukunnan tapahtumiin, nähdään tärkeäksi myös seurakunnan yhteydenpitoa lippukuntiin. (Raevaara, 2007, 32.)

Raevaara kysyi tutkimuksessaan myös lippukunnan velvollisuuksista seurakuntaa kohtaan. Suuri osa vastaajista oli sitä mieltä, että tärkein velvollisuus on auttaminen jumalanpalveluksissa ja muissa tapahtumissa. Melkein yhtä tärkeänä pidettiin osallistumista seurakunnan toimintaan osana lippukunnan muuta toimintaa. Melkoinen osa vastaajista, joilla oli taustayhteisönä seurakunta, oli myös sitä mieltä, että lippukunnan velvollisuutena on uskontokasvatuksen toteuttaminen sekä hengellisen ja kristillisen kasvatuksen antaminen ”luontevana osana lippukunnan toimintaa”. Jotkut vastaajat olivat sitä mieltä, että yhteisten arvojen ja periaatteiden huomioiminen ja kunnioittaminen on tärkeää, mutta kaikkien vastaajien mielestä ”niitä ei kuitenkaan itse aina tarvitse hyväksyä”. (Raevaara 2007, 33–34.)

Raevaaran tutkimuksen mukaan tärkeimmäksi tavaksi yhteistyön kehittämisen oli yhteistyön ja yhteydenpidon lisääminen. Vastaajat halusivat, että he tapaisivat seurakunnan partiotyöstä vastaavan työntekijän useammin tai että he edes tuntisivat tämän. Osa vastaajista ei tiennyt, kuka partiotyöstä vastaava työntekijä oli tai oliko kyseistä työntekijää edes nimetty. Monet vastaajat olivat sitä miel-

tä, että voisivat olla itse aktiivisemmin yhteydessä seurakuntaan ja sen työntekijöihin, mutta monet olivat sitä mieltä, että seurakunnan pitää aktivoitua asiassa. (Raevaara 2007, 38.)

Raevaara kertoo tutkimuksessaan huomanneensa, että lippukuntien ja taustayhteisönä toimineen seurakunnan yhteistyö on monipuolista ja vaihtelevaa. Hän näkee tärkeimmäksi kehittämishaasteeksi lippukunnan aseman vakiinnuttamisen ja selkeyttämisen osaksi seurakunnan toimintaa siten, että ”jokainen lippukunta tietäisi, mikä on heidän asemansa kyseisessä seurakunnassa”. (Raevaara 2007, 44.)

3 DIAKONIA

3.1 Diakonia

Diakoniatyön juurten katsotaan ulottuvan Jeesuksen aikaan, jolloin Jeesus opetti ihmisiä rakastamaan lähimmäisiään ja kunnioittamaan toinen toistaan. Uudessa Testamentissa tällaisesta lähimmäisenrakkaudesta ja toisten kunnioittamisesta kertoo muun muassa vertaus laupiaasta samarialaisesta. Diakoniatyön käsikirja (2002) määrittelee sanan diakonia palvelemiseksi. (Koskenvesa 2002, 35–36.)

Uudemman tutkimuksen mukaan (Collins, 1990) sana diakonia ei olekaan niin yksiselitteinen kuin tähän asti on asia ymmärretty. Tämän käsityksen mukaan kreikankieliset ilmaukset diakonein, diakonia ja diakonos on tulkittu yksipuolisesti ja väärin. Vääräksi on erityisesti tulkittu se, että sanojen merkityskenttä on keskittynyt palveluun, erityisesti pöytäpalveluun ja sosiaalis-karitatiiviseen toimintaan. Collinsin mukaan verbi diakonein tarkoittaa ensisijaisesti lähetettynä, viestinviejänä toimimista. Vaikka sanan diakonia perinteinen tulkinta onkin kyseenalaistettu, pidetään epätodennäköisenä sitä, että sanan käytöstä kokonaan luovuttaisiin, koska sanalla on nykyään hyvin laaja käyttäjäkunta. (Latvus 2009.)

Latvus toteaa artikkelissaan (Diakonian tutkimus 1/2009) seuraavaa:

”On epätodennäköistä, että sen käytöstä luovuttaisiin, vaikka sille annettu uusi nykymerkitys poikkeaa alkuperäisestä radikaalisti. Diakonia-sanasto elää uutta elämää ja viihtyy hyvin erilaisessa merkityksessä. Ehkä voisimme puhua semanttisesta kierrättämisestä. Tässä kohden historian pyörän kääntäminen takaisinpäin on ilmeisen mahdoton tehtävä.”

Suomen evankelisluterilaisen kirkon mukaan diakoniatyön tehtävänä on lievittää ja poistaa ihmisten kärsimystä ja hätää. Tavoitteena on auttaa ihmistä yksilönä ja yhteisössä selviytymään elämän vaikeuksien keskellä. Suomen evankelisluterilaiselle kirkolle on tyypillistä se, että diakoniatyö on osa paikallisseurakuntien toimintaa. Diakoniatyö toteutuu sekä diakoniaviranhaltioiden että vapaaehtois-

ten työntekijöiden toimesta. Diakoniatyö toteutuu yksilöllisesti, esimerkiksi päihde- ja huumeongelmaisten tukemisena, ryhmissä, yhteiskunnallisena vaikuttamisena sekä kansainvälisenä diakoniana. (Suomen evankelisluterilainen kirkko.)

Evankelisluterilaisessa kirkossa diakonia on kirkon elämässä toteutettavaa kristilliseen uskoon ja rakkauteen perustuvaa palvelua. Diakoniaa toteutetaan sekä kotimaassa että ulkomailla. Diakonia etsii, lievittää ja poistaa ihmisten hätää ja kärsimystä. Kirkollinen diakonia pyrkii auttamaan erityisesti niitä, jotka jäävät muun avun ulottumattomiin. Diakoniatyötä tehdään esimerkiksi perhe-, vammais-, vankila-, mielenterveys-, päihde-, sielunhoito- ja maahanmuuttajatyönä. Diakoniatyöhön kuuluu myös muun muassa taloudellinen avustaminen, Yhteisvastuu-keräys, Palveleva puhelin sekä diakoniakasvatus. Diakoniatyö on siis myös kirkon tekemää sosiaalityötä. (Jääskeläinen 2002, 192 – 229.)

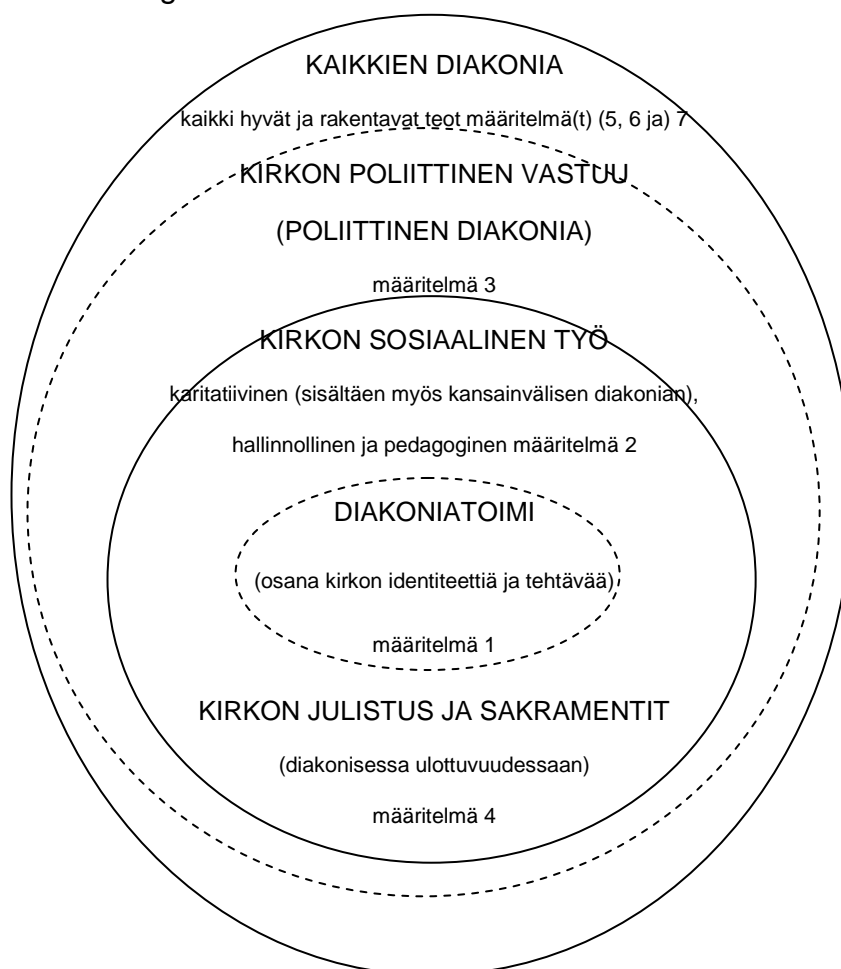
Erik Blenberger määrittelee diakonian niin sanotun konsentrisen diakoniakäsitteen kautta. Tähän samakeskiseen diakoniakäsitteeseen päästään jäsentämällä yhteen seitsemän määritelmäehdotusta. Määritelmässä edetään rajoitetusta diakoniamäärittäyksestä kohti avarampaa määrittelyä, erityisseikoista kohti yleistä diakoniaa. Blenberger määrittelee diakonian seuraavasti:

1. Diakonia tarkoittaa kirkollisen diakonia toimintoja. Diakonian toimintoihin kuuluvat tuolloin ennen kaikkea karitatiiviset, hallinnolliset, katekeettiset, liturgiset ja sakramentaaliset tehtävät. Blenbergerin mukaan tämä tulkinta on ahdas ja se henkii tiettyä virka- tai toimivaltuus ajattelua eikä diakonia edellytä diakoniatehtävän ammattimaisuutta, vaan sitä voidaan tehdä myös vapaaehtoisvoimin. Tämä kapea tapa määrittellä diakonia voi johtaa käsitykseen, että diakonia tulisi pohjimmiltaan ymmärtää diakonaattiin kytkeytyvänä keskeisenä kirkollisena tehtävänä.
2. Diakonia tarkoittaa kirkollista sosiaalista työtä. Blenberger katsoo tämän määritelmän vastaavan sisällöltään parhaiten tavallista käsitystä siitä, mitä diakonia tarkoittaa. Määritelmän mukaan sellaiset karitatiiviset, hallinnolliset ja katekeettiset tehtävät, joilla on virallinen tai järjestelmään kuuluva sija kirkollisissa yhteyksissä, voidaan kaikki kuvata diakoniaksi.

3. Diakonia tarkoittaa kirkollista sosiaalista ja poliittista vastuuta. Tämän laajennuksen myötä myös poliittiset asiat, kuten poliittisluontoiset kirkolliset päätökset ja esitykset tai paikallisesti harjoitettu yhteiskuntakritiikki, luetaan osaksi diakoniaa. Vastaavanlainen yhteiskunta-analyysi tai poliittinen toimeliaisuus, ilman organisatorista tai virallista kytköstä kirkkoon, ei täyttäisi diakonian tunnusmerkistöä. Blennbergerin mukaan tällaiselle diakoniakäsitteelle voisi suoda erikoisnimityksen ”poliittinen diakonia”.
4. Diakonia tarkoittaa kirkollista työtä koko ihmisen parhaaksi. Tämä tarkoittaa, että kaikesta kirkollisesta työstä tulee diakoniaa. Sakramentit ja julistus sekä lähetys ja evankelioiminen saisivat tässä määritelmässä diakonisen olemuksen. Julistus ja sakramentit sisältävät luonnostaan diakonisen merkityksen, koska ne tähtäävät ihmisen ja luomakunnan eheyttämiseen.
5. Diakonia tarkoittaa kaikkien ihmisten sosiaalista vastuunkantoa. Tämä diakoniamääritelmä keskittyy yksittäisten ihmisten toimintaan eikä edellytä mitään virallista tai järjestäytyntä kirkollista taustaa. Kaikki arkipäivän pienet teot olisivat diakoniaa, kunhan niiden tekijät olisivat kristittyjä.
6. Diakonia tarkoittaa kaikkien ihmisten sosiaalista ja poliittista vastuunkantoa. Tässä määritelmässä lisätään edelliseen määritelmään (5) mukaan yhteiskuntakritiikki ja politiikka. Tämä tarkoittaisi sitä, että kristityn poliitikon tekemiset olisivat diakoniaa, mutta ei-kristityn poliitikon tekemiset eivät olisi. Lisäksi voidaan vaatia, että diakoniasta aletaan puhua vasta, kun kristitty hoitaa tehtäviään Kristuksen esimerkkiä seuraten.
7. Diakonia tarkoittaa kaikkia maailman hyviä ja rakentavia tekoja. Tämä määritelmä laskee diakoniseksi toiminnaksi kaikki hyvät teot historiassa. Edelleen tämä tarkoittaa sitä, että diakonia on kaikki ne voimat, jotka edesauttavat elämän eheyttä ja hyvää yhteiskuntaa. Tällainen diakonianäkemys voidaan luontevasti liittää luomisuskoon, jossa Jumalan luomistyö jatkuu ihmisen toimiessa maailmassa Jumalan kanssa yhdessä.

Blennbergerin mukaan useat näistä määritelmistä voidaan nähdä täydennyksinä toisilleen. Ne voidaan jäsentää yhdeksi samakeskiseksi määritelmäksi. Blennbergerin näkemyksen mukaan kuitenkin määritelmät 5 ja 6 rajoittavat asiaa arveluttavalla tavalla ja ne pitäisikin nähdä määritelmän 7 osana. Mikäli diakonian sisältöä pitää määritellä mahdollisimman havainnollisesti, ilman Blennbergerin mallia, on usein varmaan sopivinta määrittää se kirkon sosiaalityöksi ja diakonaatin tehtäviksi määritelmien 1 ja 2 mukaisesti. (Blennberger 2002, 167–172.)

KAAVIO 1. Blennbergerin diakoniakäsite kaaviokuvana.

3.2 Auttaminen ja palvelu seurakunnassa

Kristillisen kirkon ja seurakuntien toiminta perustuu Jeesuksen opettamaan kultaiseen sääntöön: ”Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te

heille.” (Matt. 7:12). Seurakuntatyön keskeisiä arvoja ovat vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus. Tämä tarkoittaa jatkuvaa toimintaa ihmisten arjessa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Toiminnan pyrkimyksenä on pitää huolta kaikista lähimmäisistä, mutta erityisesti heikoista ja syrjäytetyistä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko)

Luterilaisen auttamisen perustelut lähtevät siitä ajatuksesta, että kirkon tärkein tehtävä on Jumalan kunnian ja armon evankeliumin esillä pitäminen. Tunnukskirjoissa katsotaan, että tämä ”aarre” on kirkon käytössä ja se vaikuttaa suullisena sanana, pyhässä kasteessa, alttarin sakramentissa ja ripissä, mutta myös veljien ja sisarien keskinäisessä keskustelussa ja rohkaisussa. Varhaisessa luterilaisuudessa keskustele, rohkaisu ja lohduttaminen nähtiin näin ollen omina itsenäisinä tehtävinä julistustyön ja sakramenttien rinnalla. Kirkkokäsikirjan mukaan:

”Yksityisessä ripissä kuka tahansa voi omantunnon häntä ahdistessa etsiä lohdutusta ja neuvoa, tunnustaa syntisyytensä tai jonkin erityisen synnin ja saada synninpäästön” (Kirkollisten toimitusten kirja, 188).

Seurakunta 2000 -mietinnössä luonnehditaan suomalaista seurakuntaa seuraavasti:

Seurakunnan jäsenten ensimmäinen tehtävä on kuunnella toisiaan. Toinen tehtävä on arkipäivän tasolla toteutuva avuliaisuus ja kolmas toisen ihmisen kuorman kantaminen. Ihmisen keskinäisen palvelun muututtua laitospalvelujen kuluttamiseksi seurakunnan tehtävänä on säilyttää keskinäisen avun elämäntapa. Kristuksen ruumis on ristin yhteisö, jossa jäsenet tuntevat toistensa kuormat” (Seurakunta 2000, 7.)

Raamattu ohjeistaa ihmistä rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistään niin kuin itseään. Tässä niin sanotussa rakkauden kaksoiskäskyssä lähestytään auttamisen ajatusta siten, että hyvää ja oikeaa auttamista on se, että kykenee asettumaan toisen ihmisen asemaan ja tekee hänelle vain sellaisia asioita joita toivoisi itselleenkin tehtävän. (Harju 2001, 25–28.)

Seurakuntien tarjoama auttaminen ja palvelu on hyvin moninaista. Henkisen ja hengellisen avun lisäksi seurakunnat tarjoavat apuaan muun muassa taloudellisissa vaikeuksissa oleville, elämän kriisitilanteissa ja erilaisissa ihmissuhdeky-

symyksissä. Lisäksi seurakunnat järjestävät toimintaa erilaisille kohderyhmille, kuten yksineläjät, päihde- tai mielenterveysongelmaiset ja vanhukset. Näiden auttamismuotojen ja palvelujen tarkoituksena on tukea juuri niitä ihmisiä, jotka eniten apua tarvitsevat. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.)

3.3 Diakoniatyön toimijat

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkolaissa sanotaan, että diakonia kuuluu kirkon perustehtäviin.

Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. (Kirkkolaki 1, ' 2)

Kirkkojärjestyksessä diakoniaa täsmennetään seuraavasti:

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, jonka tarkoituksena on kristilliseen rakkauteen perustuva avun antaminen erityisesti niille, joiden hätä on suurin ja joita ei muulla tavoin auteta. Toiminnasta määrätään tarkemmin kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston ohjesäännöissä. (Kirkkojärjestys 4, ' 3)

Diakoniatyön viranhaltijoista on määrätty Kirkkojärjestyksessä. Kirkkojärjestyksen mukaan seurakunnassa pitää olla vähintään yksi diakonian virka. Seurakunta voi myös perustaa yhteisen diakoniatyön viran jonkin toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa. (KJ 6 ; 9, 50)

3.4 Diakoniatyö Turun ja Kaarinan seurakunnissa

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä työskentelee erilaisissa diakoniatyöhön liittyvissä tehtävissä 51 henkilöä. Näistä 22 työskentelee diakoniakeskuksessa ja loput paikallisseurakunnissa. (Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä.)

Asiakaskontakteja diakoniatyöntekijöillä oli vuoden 2008 aikana yli 7 000, joista suurin osa eli noin 5 000 diakoniavastaanotolla. Asiakkaista eniten diakoniavastaanotolla kävi ikäluokasta 40–64-vuotiaat olevat asiakkaat. Perherakenteeltaan eniten diakoniavastaanoton palveluja käyttivät yksin asuvat, noin 4 000 kontak-tia. Suurin syy asiakaskontaktiin oli taloudelliset kysymykset, yhteensä yli 4 000

tapauksessa. Apua taloudellisiin kysymyksiin sai yhteensä noin 3 500 asiakasta, sielunhoitoa tai hengellistä keskusteluapua noin 1 100 asiakasta, terveydenhoidollista apua noin 500 asiakasta. Asiakkaan elämäntilannetta pyrittiin selvittämään yhteensä noin 3 000 asiakkaan kanssa. Muuta keskusteluapua annettiin noin 3 000 asiakkaalle. Puhelin- ja sähköpostikontakteja, joissa käsiteltiin pääasiassa samoja kysymyksiä kuin suorassa asiakaskontaktissakin, oli vuoden aikana yhteensä noin 12 500 kappaletta. (Kirkkohallituksen tilastot vuodelta 2008.)

Seurakunnan ruoka-apua haki yhteensä noin 2 600 asiakasta, joista suurin asiakasryhmä oli yksin asuvat, 1 500 asiakasta. Toiseksi eniten ruoka-avustusta hakivat yksinhuoltajat, noin 600 asiakasta. Suoranaista taloudellista apua annettiin yhteensä noin 1 700 ruokakunnalle. Ruokailupalvelu-tilaisuuksia järjestettiin yhteensä 30 ja niissä kävi noin 1 500 asiakasta. (Kirkkohallituksen tilastot vuodelta 2008.)

Diakoniatyön vapaaehtoisia seurakuntayhtymän alueella oli vuoden 2008 aikana yhteensä yli 500 henkilöä. Diakoniatyön avoimia tilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä noin 750 ja niissä kävi asiakkaita yhteensä noin 32 000. Muita diakoniatyön tilaisuuksia oli yhteensä 230 ja niissä kävi yhteensä yli 13 000 asiakasta. Yhtymässä kokoontui säännöllisesti 110 diakoniatyön ryhmää, joista suurin oli eläkeläisryhmät, joissa kävi yhteensä yli 700 asiakasta. Muita säännöllisesti toimivia diakoniaryhmiä olivat muun muassa sururyhmät, vammaisten ryhmät ja ihmissuhde- ja mielenterveysryhmät. (Kirkkohallituksen tilastot vuodelta 2008.)

Turun ja Kaarinan alueen diakoniatyössä tehtiin yhteensä 135 retkeä tai seurakuntamatkaa, joista kolme suuntautui ulkomaille. Retkillä tai seurakuntamatkoilla oli osallistujia yhteensä 2 834. Diakoniatyön leirejä oli yhteensä 52 ja niille osallistui yhteensä 1 346 asiakasta. (Kirkkohallituksen tilastot vuodelta 2008.)

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1 Taustayhteisö

Partiolippukunnalla voi olla taustayhteisönä jokin järjestö, seurakunta tai muu yhteisö. Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että lippukunta saa taloudellista tukea taustayhteisöltään. Taustayhteisöjä voi olla myös useampia kuin yksi. Tässä tutkimuksessa minua kiinnostaa erityisesti seurakunta taustayhteisönä.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry on solminut yhteistyösopimuksen Suomen evankelis-luterilaisen ja Suomen ortodoksisen kirkon kanssa. Sopimuksen tarkoitus on edistää uskontokasvatuksen asemaa osana Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n tarjoamaa partiokasvatusta sekä sopia yhteistyön periaatteista. Lippukunnat, joiden taustayhteisönä on tunnustuksellinen uskontokunta, antavat sen tunnustuksen mukaista uskontokasvatusta. Lippukunnat, joilla ei ole uskonnollista taustayhteisöä, tukevat jäsentensä uskonnollista kehitystä sen mukaan, mihin uskonnolliseen yhteisöön jäsenet kuuluvat. (Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry.)

4.2 Seurakunta

Yleisesti sana seurakunta tarkoittaa joko koko katolista kirkkoa eli universaalia Kristuksen seurakuntaa tai paikallista kirkon osaa, hallinnollista paikallisseurakuntaa, joka kuuluu johonkin piispan kaitsemaan hiippakuntaan. Tässä opinnäytetyössä sana seurakunta tarkoittaa aina hallinnollista paikallisseurakuntaa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko)

Seurakunta on pyhä, Jumalaan luottava yhteisö, joka perustuu uskoon ja rakkauteen, jonka Pyhä Henki herättää ja jossa Pyhä Henki vaikuttaa. Tämä erottaa seurakunnan maallisista järjestöistä ja yhteenliittymistä. Seurakunta on kristillisen uskon mukaan Jumalasta lähtöisin oleva yhteisö. (Katekismus, 52.)

Kirkkolaki määrittelee seurakunnan tehtävät seuraavasti:

Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä. (Kirkkolaki 4. luku 1 §).

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa jäsen kuuluu siihen paikallisseurakuntaan, jonka alueella hän asuu. Pääsääntöisesti seurakuntajako noudattelee kuntajakoa. Seurakuntayhtymän muodostavat saman kaikki saman kunnan alueella sijaitsevat seurakunnat. Seurakunnat voivat olla suomen- tai ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä. Seurakunnilla on laaja toiminnallinen, taloudellinen ja hallinnollinen itsenäisyys. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.)

Seurakunnissa toimii erilaisia viranhaltijoita, kuten pappeja, kanttoreita, diakoniatyöntekijöitä ja nuorisotyöntekijöitä. Palkattujen työntekijöiden lisäksi seurakunnissa toimii laaja vapaaehtoisten joukko, joka osallistuu monin eri tavoin seurakunnan hengelliseen palvelutehtävään. Seurakuntalaisia on myös erilaisissa toimielimissä luottamushenkilöinä. Ylintä päätösvaltaa käyttää seurakuntavaaleilla seurakunnan jäsenistä valittu kirkkovaltuusto ja seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkovaltuusto. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.)

4.3 Turun kaupunki

Turku on Länsi-Suomen läänin pääkaupunki. Turku sijaitsee lounaisessa Suomessa Aurajoen rannalla. Turun naapurikunnat ovat Aura, Kaarina, Lieto, Länsi-Turunmaa, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Pöytyä, Raisio ja Rusko. Kaupungin kokonaispinta-ala on 306,4 km². Turussa on asukkaita noin 175 000. Väestöstä 82,6 prosenttia kuuluu ikäluokkaan 0–64-vuotiaat. (Turun kaupunki.)

Turku on Suomen vanhin kaupunki ja sen katsotaan syntyneen vuonna 1229, kun paavi Gregorius IX antoi luvan siirtää Suomen piispanistuimen soveliaampaan paikkaan, kauppapaikkana vilkkaampaan Turkuun. Aurajokilaakso oli jo pitkään ollut asutettua aluetta ja tästä syystä arvellaan myös piispanistuimen päätyneen Turkuun. Turussa sijaitsee Suomen evankelis-luterilaisen kirkon

kansallispyhättö, Turun tuomiokirkko. Yksi Suomen huomattavammista linnoista, Turun linna, sai alkunsa todennäköisesti 1200-luvun loppupuolella. Vuonna 1640 perustettiin Turkuun Suomen ensimmäinen yliopisto, Turun akatemia. Turku on palanut useaan otteeseen, mutta tuhoisin paloista oli vuonna 1827, jolloin kodittomaksi jäi 11 000 turkulaista. Turku on ollut Suomen pääkaupunki vuosina 1809 – 1812 ja aina 1840-luvulle asti Turku oli myös Suomen suurin kaupunki. (Laaksonen 2007, 10–116.)

4.4 Kaarinan kaupunki

Kaarinan kaupunki sijaitsee Länsi-Suomen läänissä. Nykyisen Kaarinan kaupungin muodostavat entiset Kaarinan, Kuusiston ja Piikkiön kunnat. Kuusiston kunta liitettiin Kaarinaan vuonna 1946 ja Piikkiön kunta vuonna 2009. Kaarina julistautui kaupungiksi vuonna 1993. Kaarinan rajanaapureita ovat Turun, Länsi-Turunmaan ja Paimion kaupungit sekä Liedon ja Sauvon kunnat. Kaarinan kokonaispinta-ala on noin 180 km². Kaarinassa on asukkaita hieman yli 30 000. Ikäluokkaan 0–64-vuotiaat kuuluu 85,6 prosenttia väestöstä. (Kaarinan kaupunki)

Ensimmäinen maininta Kaarinasta on Turun piispanvaalia koskeva todistus vuodelta 1309. Kaarinan Kuusistossa sijaitsevat 1400-luvulta peräisin olevat piispanlinnan rauniot. Linna purettiin vuonna 1528 Kustaa Vaasan käskystä. Vuonna 1808 Kaarinassa käytiin Lemun taistelu. Vuonna 1869 kaarina julistettiin kunnaksi. Kaarinaa on useaan otteeseen yritetty liittää Turun kaupunkiin, mutta Kaarina jatkaa edelleen itsenäisenä kaupunkina. (Dahlbacka 2004, 19–22)

5 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää lippukunnanjohtajien ajatuksia partioihanteista, millaista auttaminen ja palveleminen partiossa nykyään on ja tekeekö partio ja diakoniatyö yhteistyötä, jota voisi tarvittaessa lisätä. Tutkimuskysymykseni olivat:

1. Mitä ihanne ”auttaa ja palvella” merkitsee partiolaiselle nykyään?
2. Mitä erilaisia auttamiseen ja palvelemiseen liittyviä toimintamuotoja partiossa on jo olemassa?
3. Voisiko partion ja diakoniatyön yhteistyötä lisätä tai kehittää?

5.2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimuksessa käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusmetodia. Tein Turun ja Kaarinan kaupunkien alueella toimiville lippukunnille puoli-strukturoidun kyselylomakkeen; näin saatiin laaja-alaista tietoa partiolippukuntien ja seurakuntien diakoniatyön yhteistyöstä. Lomakkeeseen tein myös avoimia kysymyksiä, joiden avulla sain partiojohtajien omakohtaisia näkemyksiä ihanteen merkityksestä.

Kysely toteutettiin Webropol-kyselynä kaikille Turun ja Kaarinan kaupunkien alueella toimivien suomenkielisten lippukuntien lippukunnanjohtajille. Sain luvan kyselyn toteuttamiseen Lounais-Suomen partiopiiri ry:stä. Saatekirjeen (liite 1) ja kyselylomakkeen (liite 2) lähetin sähköpostilla. Kyselyitä lähetettiin 43 ja vastauksia tuli 33. Kysely uusittiin kertaalleen ei-vastanneille vastaajille. Kyselyn lopullinen vastausprosentti oli 76,7 prosenttia.

Sähköisesti toteutetun kyselytutkimuksen etuina ovat nopeus, suuren joukon tavoitettavuus ja sen edullisuus taloudellisesti. Lisäksi vastaajat saattavat kokea kyselyn vastausten identifiointitietojen salassa säilymisen turvallisemmaksi kuin

suorassa haastattelutilanteessa. Myös vastauksista muodostuu luotettavampia, kun vastaajat saavat rauhassa miettiä omia mielipiteitään kysymyksiin. (Heikkilä 2002, 20.)

Kyselyn ongelmana on se, ettei tutkija voi varmasti tietää, ovatko kaikki vastaajat vastanneet rehellisesti kysymyksiin tai ymmärtäneet ne samalla tavalla. Tällaista kyselylomaketta voidaan myös helpommin käyttää väärin. Vastaajat eivät myöskään voi, esimerkiksi väärin ymmärrysten välttämiseksi, tarkentaa kysymyksiä suullisesti. (Heikkilä 2002, 20.)

5.3 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen avulla kerätään erilaisia lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä sekä asioiden riippuvuutta ja muutoksia. Tutkimuksen tarkoituksena on löytää asioiden tai ilmiöiden välisiä säännönmukaisia yhteyksiä. Yleensä tällaisessa tutkimuksessa käytetään määrämuotoista vastauslomaketta, jotta kysymysten järjestys ja muotoilu on kaikille sama, jotta kysymysten merkitys olisi mahdollisimman yhdenmukainen. Vastausvaihtoehdot ovat valmiiksi määriteltynä, joista kukin voi valita itselleen sopivimman vaihtoehdon. (Heikkilä 2001, 16–17.)

5.4 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen avulla pyritään ymmärtämään tutkimuksen kohdetta ja selittämään kohteen käyttäytymisen ja päätöksien syitä. Tällaisen tutkimuksen otos on yleensä suhteellisen pieni, mutta otoksen kohteisiin perehdytään perinpohjaisesti. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena ei yleensä ole luoda tarkkoja tilastoja tai yleispäteviä esityksiä. (Heikkilä 2001, 16–17.)

5.5 Aineiston analysointi

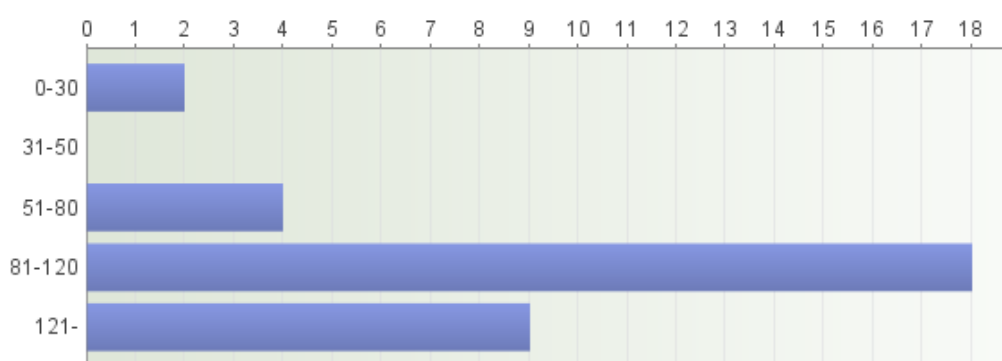
Koska tutkimukseni sisälsi sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia kysymyksiä, päätin käyttää aineiston analyysissä apuna Webropol-tiedonkeruu ja kyselytyö-

kalun ominaisuuksia. Avoimet kysymykset olen analysoinut pääasiassa luokittelemalla. Apuna avoimien kysymysten analysoinnissa olen käyttänyt myös Webropol-ohjelman beta-raportointi-menetelmää.

6 TUTKIMUKSEN TAUSTATIEDOT

Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 33 lippukunnanjohtajaa yhteensä 43 lippukunnasta. 12 lippukunnista oli poikalippukuntia, 11 tyttölippukuntia ja 10 yhteislippukuntia. Kaksi lippukunnista oli pieniä, 0–30 jäsenen, lippukuntia. 51–80 jäsenen lippukuntia oli yhteensä 4 kappaletta. Lippukuntia, joissa oli jäseniä enemmän kuin 81, oli yhteensä 27 kappaletta.

TAULUKKO 1. Lippukunnassasi on jäseniä

Lippukunnat voivat siis käyttää toiminnassaan joko maa- tai meripartio-ohjelmaa tai molempia yhdessä. Maapartio-ohjelma oli käytössä yhteensä 26 lippukunnassa ja meripartio-ohjelma 9 lippukunnassa. Pääallekkäisyys meri- ja maapartio-ohjelman käytössä saattaa selittää vastanneiden kokonaismäärää isomman ohjelmien käyttäjämäärän. Lippukunta voi siis käyttää sekä maa- että meripartio-ohjelmaa. 29 lippukunnalla oli käytössä vuoden 2008 uusi partio-ohjelma ja neljällä lippukunnalla oli käytössä vielä vanha ohjelma.

25 lippukuntaa ilmoitti taustayhteisökseen evankelis-luterilaisen seurakunnan. Muita taustayhteisöjä oli seuraavasti: kahdella lippukunnalla oli taustayhteisönä kunta, kolmella jokin järjestö, nuorisoseuran taustayhteisökseen ilmoitti kaksi lippukuntaa ja kahdella lippukunnalla oli oma tukiyhdistys. Kahdella lippukunnalla ei ollut lainkaan taustayhteisöä. Lippukunnalla voi olla useampia taustayhteisöjä.

Yleisesti ottaen kyselyssä nousi esiin, että partioihanteet ovat suurimmalle osalle lippukuntia jokapäiväistä elämää. Kysyttäessä, miten partioihanteet näkyvät

lippukuntasi toiminnassa, vastauksia tuli aivan laidasta laitaan. Osassa vastauksista kuvattiin, miten ihanteet näkyvät kaikessa toiminnassa ja kaikissa ikäkausissa ja osassa vastauksista oli annettu joitakin esimerkkejä siitä, miten ihannekasvatusta lippukunnassa toteutetaan. Osassa vastauksista jäätiin pohtimaan, miten ihanteet sitten käytännön toiminnassa näkyvät; suunnitelmissa ja tavoitteissa ne kyllä näkyvät.

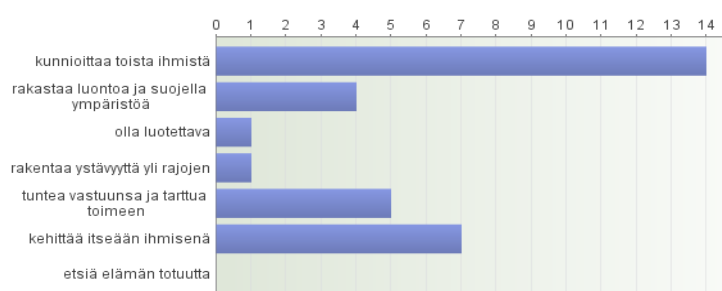
”Partioihanteiden pitäisi olla partiolaisen elämänohjeina. Partiosta tekee partion ihanteiden mukaan tekeminen partiomenetelmän keinoin. Meillä mielestäni partioihanteet luovat tavoitteet toimintatavoille kohti partion päämääriä.”

Joistakin vastauksista kävi ilmi, että edes lippukunnanjohtajat eivät välttämättä ole joutuneet pohtimaan partioihanteiden merkitystä. Joistakin vastauksista ilmeni, että joko kysymys oli väärin aseteltu tai sitten ihanteiden sisältö ei ollut aivan vastaajan hallussa.

Yhteistyötä muiden lippukuntien kanssa, käymme kursseilla ja koulutamme itseämme, teemme retket ja leirit aina luontoon tai luonnon läheisyyteen. Arvostamme toinen toistemme taitoja ja hyödynnämme niitä kokouksissa.

43,8 prosenttia vastanneista piti nykyisistä partioihanteista eniten arvostettuna ihannetta ”kunnioittaa toista ihmistä”, toiseksi eniten, 21,9 prosenttia vastanneista, arvostettiin ihannetta ”kehittää itseään ihmisenä”. Seuraaviksi tärkeimmiksi ihanteiksi koettiin ihanteet ”tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen” (15,6 %) sekä ”rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä” (12,5 %). Myös ihanteet ”olla luotettava” ja ”rakentaa ystäväyttä yli rajojen” koettiin kahden vastaajan mielestä tärkeimmiksi ihanteiksi. Ihanne ”etsiä elämän totuutta” ei saanut yhtään mainintaa.

TAULUKKO 2. Minkä nykyisistä ihanteista itse arvostat korkeimmalle?

18 vastaajaa koko otoksesta oli huomannut, että ihanne ”auttaa ja palvella” oli jäänyt pois nykyisistä partioihanteista. Tämä on 54,5 prosenttia vastanneista. Lähes saman verran eli 15 vastaajaa (45,5 %) ei ollut huomannut asiaa. Olisi mielenkiintoista selvittää vielä, mieltävätkö lippukunnanjohtajat ihanteen sisältyvän partiotunnukseen ”ole valmis” ja jos mieltävät, niin miten.

Kun tutkimuksessa kysyttiin, mitä partiotunnus ”Ole valmis” mielestäsi tarkoittaa, vastaukset olivat hyvin vaihtelevia. Osassa vastauksia oltiin sitä mieltä, että partiolaisen pitää olla koko ajan valmiina toimimaan tilanteessa kuin tilanteessa. Toisista vastauksesta taas käy ilmi, että pitää olla valmiina, jos oma elämäntilanne sen sallii.

Myös valmiina olemisen ajatuksessa oli melkoisesti liikkumavaraa. Kymmenen vastaajista oli sitä mieltä, että partiotunnus tarkoittaa toisen auttamista ja palvelua. Joillekin valmiina olo tarkoitti vain partion tuomia haasteita. Jonkun vastaajan mielestä valmiina oleminen on ”Henkistä valmiutta ottaa vastaan haasteita ja vastuuta” tai ”Kykyä toimia tilanteessa. Olkoon se nuotion sytytys tai loukkaantuneen auttaminen, aina osataan.” Monissa vastauksissa löytyi ajatus siitä, että partiolaiseen tulee olla aktiivinen ja osallistuva. Lisäksi yhdestä vastauksesta löytyi ajatus siitä, että kaikki haasteet on voitettavissa.

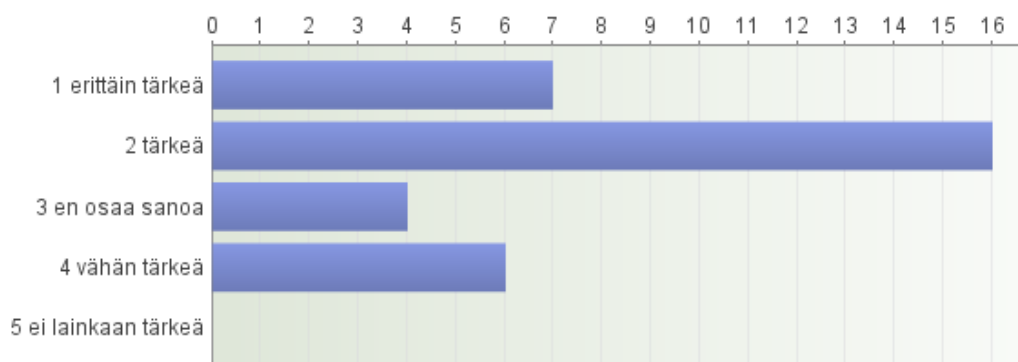
”Ole valmis auttamaan ja tukemaan. Ole valmis tarttumaan toimeen omien mahdollisuuksiesi mukaan. Ole positiivinen. Ole valmis muuttamaan suuntaa, muuttamaan mielipidettä. Ole avoin ja ota muut huomioon.”

Suurella osalla lippukuntia auttaminen ja palvelu tuntuivat kuuluvan kiinteänä osana lippukunnan toimintaan. Monet lippukunnat ovat olleet mukana erilaisissa keräyksissä ja tempauksissa. 19 vastaajaa oli vastannut kysymykseen minkä tyyppistä yhteistyötä lippukuntasi tekee auttamis- ja palvelemisteemaa ajatellen. Neljässätoista vastauksessa käy ilmi, että lippukunta on ollut tavalla tai toisella toteuttamassa jumalanpalvelusta tai muuta seurakunnallista tapahtumaa. Kuudesta vastauksesta löytyy osallistuminen kolehdin keräämiseen. Yhteisvastuu-keräyksen mainitsee kolme vastaajaa. Myös muut keräykset mainitaan kolmessa vastauksessa. Kolme vastaajaa on maininnut erilaisten tapahtumien, kuten veteraanitapahtumien, järjestelyissä auttamisen. Muita auttamistapoja mainittiin

yksittäisissä vastauksissa seuraavasti: lipunnosto, kirkkokahvien keittäminen, kynttilöiden sytyttäminen sankarihaudoille ja puuhastelu sisarlippukunnan kanssa. Yhdessä lippukunnassa ei tehdä mitään tähän teemaan liittyvää ja yhdessä tehdään tarjonnasta ja resursseista riippuen. Yhdessä vastauksessa oli ajateltu auttaminen ja palvelu vastapalveluksi seurakunnan antamalle avustukselle ja osallistumalla tempauksiin tulee omakin toiminta tutuksi.

Kysyttäessä kuinka tärkeänä pidät auttamista ja palvelua partiossa, 23 vastaajista (69,7 %) piti asiaa joko tärkeänä tai erittäin tärkeänä. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa, kuinka tärkeänä he asiaa pitävät ja viisi (18,2 %) piti asiaa kuitenkin vähän tärkeänä.

TAULUKKO 3. Kuinka tärkeäksi koet auttamisen ja palvelun partiossa (asteikolla 1-5, jossa 1 erittäin tärkeä, 5 ei yhtään tärkeä)?

Kysymykseen miten auttaminen ja palvelu näkyy lippukuntasi eri ikäkausien toiminnassa vastasi yhteensä 23 vastaajaa. Vastauksista käy ilmi, että nuoremmille ikäkausille suunnatut auttamis- ja palvelemistehtävät ovat useimmiten lähiympäristön viihtyvyyteen liittyviä tehtäviä, kuten kokoontumistilojen ja sen lähiympäristön siivoamista. Vanhemmille ikäkausille onkin tarjolla jo vaihtelevampaa auttamis- ja palvelutehtävää. Neljätoista vastaajaa mainitsee erilaiset tempaukset, hankkeet ja auttamisprojektit, kuten keräyksiin osallistuminen ja vanhusten auttaminen. Monessa vastauksessa tulee esiin partion nousujohtisuus eli se, miten partiossa vanhemmat ikäkaudet auttavat nuorempia ikäkausia. Myös toisten auttaminen ja toisesta ihmisestä huolehtiminen nousevat joistakin vastauksista esiin. Kolme vastaajaa kertoo auttamisen ja palvelun näky-

vän pieninä tekoina arjessa. Eräällä lippukunnalla tarpojavaiheen viimeisenä vuonna suoritetaan jokin palvelutehtävä ja samassa lippukunnassa johtajat käyvät luovuttamassa säännöllisesti verta. Jossain lippukunnassa taas lippukunnanjohtaja näkee palvelun vain johtajien välisenä keskinäisenä auttamisena. Yhdessä seurakunnassa auttaminen ja palvelu nähdään hyvinkin laaja-alaisesti toinen toisensa auttamisesta aina yhteisvastuullisiin asioihin (vanhustenhuolto, ympäristö) osallistumisena. Yhden lippukunnanjohtajan mukaan eniten auttaminen ja palvelu näkyvät seurakunnan ja partiopiirin palvelutehtävissä.

Sitten on tietysti vielä toinen ääripää, jossa lippukunnanjohtaja vastaa hieman skeptisesti kysymykseen:

”Auttaminen ja palvelu on varmasti jotenkin jäänyt "pois muodista". Luulenpa, että ikäkausi kuin ikäkausi pyrkii järjestämään jotakin, jonka voi sisällyttää auttamiseen ja palveluun, mutta...ei välttämättä näy hirveästi nykyään.”

Kysymys, mitä partion auttamisen ja palvelun projekteja tiedät, palautti 15 vastaajan mieliin Suomen partiolaisten nykyisen ja aikaisemmat kehitys yhteisprojektit. Kaikista vastanneista (23) viisitoista mainitsi ulkomaiset projektit Wergujaram, Bhaktabur tai Woomal. Näistä viimeisin on Suomen partiolaisten tämän hetkinen yhteistyöprojekti Woomal Senegalissa.

Kotimaisista auttamis- ja palveluprojekteista mainitaan veteraaneille suunnattu projekti, hyväntekeväisyys tempaukset sekä paperin- ja pahvinkeräyssysteemin kehittäminen omalla alueella. Yksi lippukunnanjohtajista mainitsee vanhan vaeltaja-ohjelman palvelutempaukset. Kahdessa vastauksessa mainitaan osallistuminen luontoon liittyviin tempauksiin tai projekteihin, jotka on toteutettu raivamalla metsää tai kunnostamalla lähialueen metsäreitistöjä virkistyskäyttöön. Yksi vastaajista muistaa taannoisen verenluovutuskampanjan.

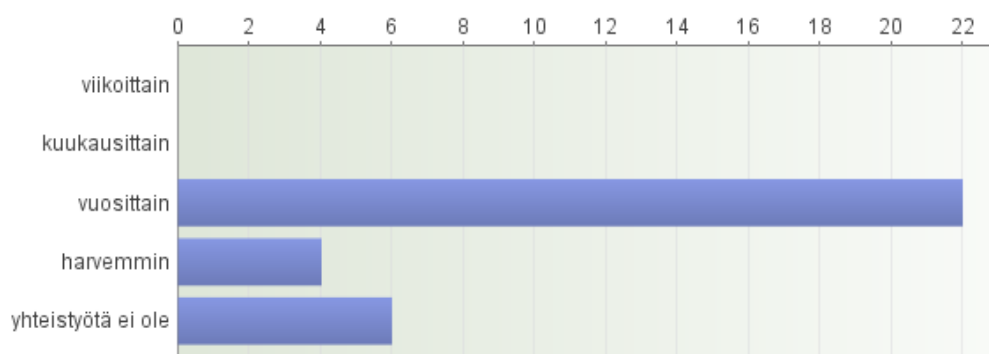
Kuusi vastaajista ei tiennyt tai muistanut yhtäkään auttamis- tai palveluprojektia.

43,8 prosenttia vastaajista kertoo osallistuneensa johonkin järjestön tai piirin auttamis- tai palveluprojektiin, joista mainitaan jälleen kehitys yhteistyöprojektit. Muita mainittuja projekteja ovat Kaarinan alueen Rauha-projekti, nälkäpäivänkeräys ja veteraani-tempaus.

43,8 prosenttia vastanneista eli 14 lippukunnanjohtajista kertoo osallistuneensa viimeisen vuoden aikana muihin kuin järjestön tai piirin palvelutempauksiin. Näistä kolme mainitsee Yhteisvastuu-keräyksen. Yhdestä lippukunnasta on osallistuttu verenluovutustempaukseen ja yhdestä nälkpäiväkeräykseen. Yksi vastaajista kertoo lippukuntansa olleen mukana Kaarinan kaupungin 700-vuotisjuhlien järjestelyissä. Yksi lippukunta on kerännyt rahaa Itämeren suojeleluun. Yhdestä lippukunnasta on osallistuttu risusavottaan ja yhdestä Varissuon siivoamisen sekä luontopolun hoitamiseen.

Kaiken kaikkiaan toiminta seurakunnan kanssa tuntuu olevan melkoisen yleistä. 32 vastaajaa oli vastannut kysymykseen tekeekö lippukuntasi auttamiseen liittyvää yhteistyötä seurakunnan kanssa. Vastanneista 26 (81,3 %) ilmoitti tekevänsä yhteistyötä ainakin jossain muodossa. Suurin osa eli 68,8 prosenttia vastaajista ilmoitti tekevänsä yhteistyötä vuosittain.

TAULUKKO 4. Tekeekö lippukuntasi auttamiseen liittyvää yhteistyötä seurakunnan kanssa?

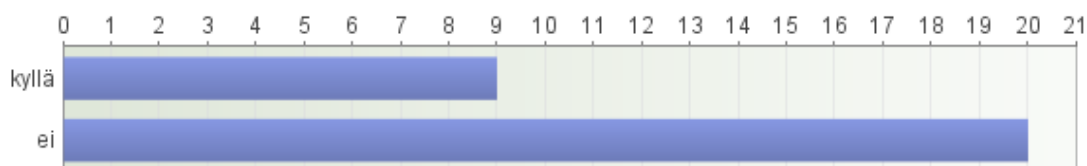
Kysymykseen mitä seurakunnan diakoniatyö sinun mielestäsi on, vastasi kaiken kaikkiaan 22 vastaajaa. Vastaajista 16 osasi suurin piirtein kertoa, mitä seurakunnan tekemä diakoniatyö on. Näiden 16 vastaajan mukaan diakoniatyö on ”humanitääristä auttamis- ja palvelemistyötä, jota tehdään hädässä olevien auttamiseksi”. Se on myös ”eri elämäntilanteissa olevien ihmisten auttamista ja tukemista”. Suuressa osassa vastauksista käy ilmi, että diakonia pyrkii auttamaan ja palvelemaan ihmisiä monin eri tavoin; kuuntelemalla, olemalla läsnä, antamalla henkistä tukea, auttamalla vähävaraisia, osoittamalla lähimmäisen rakkautta ja pyrkimällä auttamaan erilaisissa elämän ahdinkotilanteissa. Yksi vastaajista mainitsee erityisesti veteraanien parissa tehtävän työn ja yksi pitää

diakoniatyötä terapiana. Yhdessä vastauksessa sanotaan, että diakoniatyö on ”heikompiosaisista huolehtimista ja tasa-arvoisen yhteiskunnan luomista. Joku näkee diakoniatyön laaja-alaisempana ”yhteyden pitämisenä seurakuntalaisiin ja seurakuntaan sidoksissa oleviin ihmisiin ja instituutioihin”. Viisi vastaajista ilmoittaa, että diakoniatyö on täysin tai melko tuntematon työmuoto. Yksi näistä viidestä vastaajasta on sitä mieltä, että hänellä ei ole mitään käsitystä ja yksi on aivan varma, että diakoniatyöllä ei ole mitään yhtymäkohtaa partioon. Yksi vastaajista ei ole vastannut mitään.

Kysyttäessä olisiko lippukuntasi valmis tekemään lisää yhteistyötä seurakunnan diakoniatyön kanssa, vastasi 31 prosenttia vastaajista myönteisesti. 69 prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että he eivät halua tehdä enempää yhteistyötä diakoniatyön kanssa. Kysymykseen vastasi yhteensä 29 vastaajaa. Jatkokysymyksenä tähän kysymykseen oli, millaista yhteistyö voisi olla. Yhteistyön muodoiksi määriteltiin selkeästi käytännön tekemistä, johon nuorempien partiolaistenkin olisi helppo osallistua. Hyvinä yhteistyön muotoina nähtiin ”esimerkiksi vähävaraisten leirin järjestäminen” tai ”voitaisiin käydä maalaamassa jonkun mummon tai papan aita”. Yksi vastaaja ei osannut määritellä yhteistyön muotoa, mutta piti kuitenkin yhteistyötä tärkeänä:

Yhteistyötä voisi yleisesti olla enemmän, varsinkin palvelutempauksia jotta jokainen pääsisi toteuttamaan sitä myös seurakunnan tasolla. Esimerkiksi sudenpentujen rooli seurakunnan yhteistyössä on tällä hetkellä olematon.

TAULUKKO 5. Olisiko lippukuntasi kiinnostunut tekemään lisää yhteistyötä seurakunnan diakoniatyön kanssa?

Yhdessä vastauksessa lähdettiin liikkeelle melkoisen matalin odotuksin tekemään yhteistyötä. Vastaajalla oli toive, että ”diakonissa voisi tulla vaikka esittäytymään johonkin partiokokoukseen ja kertoa omasta työstään.” Yksi vastaa-

jista oli valmis yhteistyöhön, jos seurakunta määrittelee yhteistyömuodot. Tärkeintä yhteistyössä vastaajan mielestä on tekemisen konkreettisuus ja että yhdessä tehtävässä keskitytään nuoriin kohderyhmänä.

7 KYSELYN TULOKSIA PARTION JA DIAKONIAITYÖN YHTEISTYÖSTÄ

Oman näkemykseni mukaan yhteistyö on sellaista, että kaksi tai useampi instanssi tekee yhdessä jotakin saavuttaakseen yhteisen päämääränsä. Tämän kyselyn perusteella tämä määritelmä ei toteudu oikeastaan missään muodossa lippukuntien ja seurakuntien saatikka lippukuntien ja diakoniaityön välillä.

Vaikka auttamisen ja palvelun pitäisi olla yksi partion peruspilareista, kävi tutkimuksessani ilmi, että pelkästään käsite ”auttaminen ja palvelu” käsitetään yllättävän monella eri tavalla. Kyselyn vastauksia lukiessa kävi mielessäni kysymys, oliko sittenkään viisasta poistaa auttaa ja palvelu – ihanne varsinaisten ihanteiden joukosta. Ajatus siitä, että ihanne sisältyy jo partiolaisten tunnukseseen, ei tunnu ainakaan tämän tutkimuksen pohjalta olevan selvä edes kaikille kyselyyn vastanneille lippukunnanjohtajille. Miten mahtaakaan olla pienempien partiolaisten laita?

Kyselyyni vastanneiden lippukunnanjohtajien mukaan partion ja seurakunnan yhteistyö on melko yleistä. Yhteistyötä tehdään useimmiten sillä periaatteella, että seurakunta tukee lippukunnan toimintaa esimerkiksi antamalla toimitilat käyttöön tai rahallisesti ja lippukunta avustaa seurakuntaa erilaisissa pienimuotoisissa askareissa. Jos asiaa ajattelee tarkemmin, ei voida oikeastaan puhua yhteistyöstä, vaan kaupan käynnistä. Todella monessa vastauksessa lippukunnan osuus yhteistyöstä on kolehdin keruu jumalanpalveluksissa joitakin kertoja vuoden aikana. Monessa vastauksessa kerrottiin myös osallistumisesta Yhteisvastuu-keräykseen. Mietin, onko kyseessä yhteistyö, vai onko taustalla partiolaisten yleinen auttamishalu. Lähes 70 prosenttia vastanneista piti auttamista ja palvelua vähintään tärkeänä. Kyselyni perusteella partiolaisilla on halu auttaa ja tämä näkyy muun muassa erilaisiin auttamis- ja palveluprojekteihin osallistumisena. Erilaisia kehitysyhteistyöprojekteja ja lähiauttamisprojekteja mainittiin useita.

Partion ja diakoniaityön välisestä yhteistyöstä ei voida juurikaan puhua. Yleensä partiolaiset tarttuvat seurakunnan heille tarjoamiin projekteihin, mutta siihen yhteistyö sitten loppuukin. Odotin yhteistyön olevan laajempaa ja monipuolisem-

paa. Kolehdiin keruu tai kirkkokahvien keitto ei mielestäni ole sellaista yhteistyötä, johon olettamukseni yhteistyöstä perustui. Yli kolmasosalla lippukunnanjohtajia olisi halu lisätä yhteistyötä diakoniatyön kanssa. Nähdäkseni kuitenkin yhteistyö vaatii melko perusteellisen pohjustuksen. Joillakin lippukunnanjohtajista oli ajatus siitä mitä diakoniatyö on, mutta sitten joukossa oli myös niitä, jotka eivät tienneet työmuodosta oikeastaan mitään. Eli yhteistyö olisi mielestäni parasta aloittaa sillä, että partiolaiset saisivat vieraakseen diakoniatyöntekijän, joka kertoisi heille kuka on ja mitä tekee. Toinen vaihtoehto tietysti on, että partioyhmä käy tutustumassa diakoniatyön toimitiloihin. Minulla itselläni on kyselyn pohjalta sellainen aavistus, että partiolaiset tietävät ehkä seurakunnan nuorisotyöntekijän, mutta muut työntekijät eivät ole juurikaan tuttuja.

Joissakin vastauksissa ilmeni, että partiolaiset ovat osallistuneet seurakunnan Yhteisvastuu-tempaukseen. Lähes kaikista näistäkin vastauksista ilmeni, että seurakunta ja partio keräsivät kumpikin omilla tahoillaan. Joissakin vastauksissa kerrottiin Yhteisvastuu-tempauksista, mutta näistäkään vastauksista ei ilmennyt, tehtiinkö niissä yhteistyötä.

8 POHDINTA

Kuten jo aiemmin tässä opinnäytetyössä totesin, en oikein ymmärrä, miksi ihanne ”auttaa ja palvella” jätettiin pois nykyisistä ihanteista. En ole lainkaan varma siitä, että kaikki partiolaiset mieltävät ihanteen sisältyvän partiotunnukseen ”ole valmis”. Ja sitten jäin pohtimaan, onko tämä oma ajatukseni vai onko tosiaan niin, että kaikille lippukunnanjohtajille ei ollut aiemminkaan selvää mitä partion auttaminen ja palveleminen on. Saamissani vastauksissa näkyy mielestäni se, että ihanteiden auki kirjoittaminen olisi ehkä jossain määrin paikallaan ja niihin panostaminen partion eri koulutuksissa ei olisi ehkä pahitteeksi. Lippukunnanjohtajien epävarmuus ihanteita kohtaan näkyi mielestäni myös kysyttäessä miten partioihanteet näkyvät lippukuntasi toiminnassa. Vastaukset olivat monella melko yleisellä tasolla, kuten seuraavassa:

”Lippukuntamme toiminta noudattaa partio-ohjelmaa, jossa partioihanteiden toteutuminen on huomioitu. Jäsenille tarjotaan tilaisuuksia toteuttaa ihanteita.”

”Partio-ohjelman kautta”

Joillekin taas partioihanteiden sisältö tuntui olevan sisäänrakennettuna. Joistakin vastuksista kävi ilmi, että ihanteita oli jouduttu ehkä useampaankin otteeseen pohtimaan:

”Partioihanteiden pitäisi olla partiolaisen elämänohjeina. Partiosta tekee partion ihanteiden mukaan tekeminen partiomenetelmän keinoin. Meillä mielestäni partioihanteet luovat tavoitteet toimintatavoille kohti partion päämääriä. Näin ainakin pitäisi olla ja tähän pitäisi pyrkiä.”

”Partioihanteita sisällytetään lippukuntamme koko toimintaan ja ne otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa. pohditaan lasten kanssa jo varhain, miten niitä voisi toteuttaa jokapäiväisessä elämässä. Ne eivät välttämättä aina ilmiselvästi toiminnasta paista, mutta ovat silti läsnä ja luovat pohjan kaikelle toiminnalle.”

Itse partiossa mukana olleena tulee väkisinkin mieleeni ajatus siitä, että onko partioihanteiden merkitys vähenemässä. Toisaalta uusi ohjelma antaa mahdollisuuden ihanteiden parempaan käsittelyyn, kun ne tulevat ”tipoitain” eri ikäkau-

siin lisänä. Onko partiojohtajilla itsellään riittävästi pohjatietoa eteenpäin ammennettavaksi?

Kysyttäessä mitä partiotunnus "ole valmis" mielestäsi tarkoittaa, vastauksien tasoero oli huimaava. Vastauksista ilmenee, että tunnuksen ja sen merkityksen voi käsittää hyvin monella tavalla. Joidenkin mielestä partiolaisen tulee olla valmiina kohtaamaan kaikki eteen tulevat haasteet. Toiset olivat sitä mieltä, että kyseessä on henkinen valmius ottaa vastaan haasteita ja vastuuta toisille valmiina oleminen merkitsi kykyä toimia tilanteessa, osaamista. Eräs vastaajista oli sitä mieltä, että partio valmentaa toimimaan poikkeuksellisissa tilanteissa:

"Tunnushan tulee B-P:n sota-ajalta, jolloin hän valmensi nuoret pojat toimimaan lähetteinä. Poikien tuli olla valmiina hoitamaan poikkeukselliset tehtävät poikkeuksellisissa oloissa. Silloin se tarkoitti sotatilaa ja vaarallisia, pitkiä juoksumatkoja joukkojen välillä. Pojat olivat valmiina hoitamaan tehtävät ja B-P:stä tuli sankari. Nykypäivänä nuoren tulee olla valmis yhtäläillä poikkeuksellisiin tekoihin ja omasta arjesta poikkeaviin tilanteisiin, johonkin, joka tulee yllättäen eteen tai vaatii omasta meneillään olevasta toimesta luopumista (matka kaverin luo viivästyy/katkeaa kun auttaa mummoa kauppa-kassin kannossa tms. voi olla myös vaativampi tehtävä). Partiolaisen tulee aina olla valmis asettumaan toisen ihmisen asemaan, pohtimaan tilanteen vaatimaa toimintatapaa, punnitsemaan omaa moraalikäsitystään sekä luopumaan omien kykyjensä rajoissa omasta edustaan."

Joidenkin vastaajien mielestä valmiina oleminen pitää suhteuttaa omaan elämäntilanteeseen eli vastataan haasteisiin mikäli oma elämäntilanne sen sallii. Toisilla taas kuvastui ajatus siitä, että valmiina oleminen tarkoittaa partion tuomia haasteita, toisilla taas ajatus siitä, että partioihanteet ja tunnus ovat elämänohjeita, joita sovelletaan kaikissa elämäntilanteissa.

Eräs vastaaja toteaa:

"Se on vastalause "en mä jaksa" - ja "ei mua kiinnosta" -kulttuurille. Partiolainen on valmis kokeilemaan uusia asioita ja tekemään myös niitä vanhoja hyviksi koettuja asioita. Partiolainen on aktiivinen ja osallistuu."

Hyvin monissa vastauksissa näkyy ajatus siitä, että pitäisi olla valmis auttamaan toisia ihmisiä. Mielestäni vastausten kirjo kertoo kuitenkin siitä, että partion ohjelmaudistus on vielä kesken. Jo se, että vain hieman yli puolet vastaajista oli

huomannut ihanteen ”auttaa ja palvella” poistumisen kertoo siitä, että johtajien perehdyttäminen uuteen vie aina aikaa.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Partion ja diakoniatyön auttaminen ja palveleminen tarkoittavat mielestäni samaa asiaa. Molempien taustalla on kristillinen ajattelu siitä, että heikkoja ja huono-osaisia pitää tukea. Yhteistyö näiden kahden toimijan välillä rajoittuu oikeastaan vain yhteisiin keräyksiin ja tempauksiin. Tilaa laajemmallekin yhteistyölle voisi olla, mutta ongelmana on se, kuka tekee aloitteen. Jotkut lippukunnanjohtajat olivat sitä mieltä, että yhteistyötä voisi lisätä, mutta seurakunnan pitäisi tehdä aloite. Ja minunkin mielestäni tämä voisi olla luontevaa sillä tavalla, että yhteistyö partion kanssa kuuluisi jonkun diakoniatyöntekijän tehtävän kuvaan. Monella seurakunnalla tällainen partioyhteyshenkilö on jo nuorisotyön ja partion välillä.

Yhteistyö olisi varmaan luontevinta aloittaa siltä pohjalta, että kumpikin toimintamuoto tutustuu toinen toisiinsa. Tutustuminen pitäisi varmaan aloittaa sillä, että seurakunnista ja lippukunnista löytyisi yhteyshenkilöt, jotka sopivat yhteisestä etenemistaktiikasta. Tässäkin tulee mieleen, että partion edustaja vieraillee jossakin diakoniatyön tilanteessa ja päinvastoin.

Vaikeutena yhteistyön aloittamisessa voi olla organisaatioiden erilaisuus. Partio toiminta perustuu vapaaehtoistoiminnalle ja seurakuntien diakoniatyö on pitkälti palkattujen työntekijöiden varassa. Varsinaiseksi ongelmaksi voi osoittautua vaitiolovelvollisuus-kysymys. Diakoniatyöntekijöillä on asiakkaitaan koskevissa asioissa vaitiolovelvollisuus. En kuitenkaan näe, että vaitiolovelvollisuus olisi niin suuri ongelma, että se kaataisi koko yhteistyön, sillä voihan asiakkailta aina tiedustella, voiko heitä tai heidän tietojaan käyttää tämäntapaisessa toiminnassa. Helposti toteutettavista yhteistyömahdollisuuksista mieleeni tulee ainakin ystävätoiminta ja erilaiset auttamistilanteet diakoniatyössä.

Tutkimukseni perusteella partion ja diakoniatyön yhteistyötä voisi lisätä ja kehittää melkoisesti. Mielestäni yhteistyön vähyys tai peräti puuttuminen on sääli, koska yhteistyölle olisi selvästi tilaus. Erityisesti yhteistyön kehittäminen olisi mielestäni diakoniatyön haaste. Partiolaiset toteuttavat jo seurakunnan toiveita erilaisten tapahtumien yhteydessä. Sen sijaan, että seurakunnat pyytävät par-

tiolaisia kahvin keittoon tai keräämään kolehtia, yhteistyötä voisi tehdä sillä tavalla, että suunnitellaan ja toteutetaan jokin auttamiseen ja palveluun liittyvä projekti tai peräti säännöllisen toiminnan osa.

Näen kuitenkin yhteistyön aloittamisessa omat vaikeutensa, koska tutkimukseni mukaan osa lippukunnista tekee yhteistyötä saamaansa rahallista tai aineellista tukea tai korvausta vastaan. Se ei ole hyvä lähtökohta yhteistyölle, jos toinen osapuoli kokee yhteistyön velvollisuudeksi ja sitä kautta jossakin määrin myös taakaksi. Tosin tästä asetelmasta on vaikea päästä eroon, koska lippukunnat ovat oikeasti riippuvaisia seurakuntien antamasta tuesta.

Raevaaran tutkimuksessa oli mielenkiintoinen näkökulma, että lippukuntien asema vakiinnutettaisiin ja selkeytettäisiin osaksi seurakunnan organisaatiota. Olen osittain samaa mieltä hänen kanssaan, sillä silloin olisi ehkä helpompaa ja hedelmällisempää aloittaa yhteistyö tai kehittää sitä, kun valtasuhteet ovat suunnilleen tasan. Eri asia sitten on miten rekisteröidyt yhdistykset, joita suurin osa lippukunnista on, voisivat olla yhtenä seurakunnan toimintamuotona. (Raevaara 2007, 44.)

Puutteeksi opinnäytetyössäni havaitsin sen, että lippukunnanjohtajille tekemäni kysely antoi melko yksipuolisen kuvan yhteistyöstä. Olisi ollut järkevää kysellä vastaavia kokemuksia myös diakoniatyöntekijöiltä. Tosin epävirallisten kahvipöytäkeskustelujen perusteella lopullisiin tuloksiin ei olisi varmasti suuria muutoksia tullut.

LÄHTEET

Baden-Powell, Robert 1908. Partiopojan kirja. Partiokirja Oy. Viides painos 1991. Helsinki: Partio Scout Oy

Blennberger, Erik 2002. Diakonia ja diakonian teologia. Teoksessa Mikko Lahtinen & Tuulikki Toikkanen (toim.) Anno Domini 2002; Diakoniatieteen vuosikirja. Lahti: Lahden Diakoniasäätiö, Lahden diakonian instituutti, 167–172

Dahlbacka, Carol 2004. Kaarina. Teoksessa Dahlbacka Carol & Eriks Stig & Kurikka Antti & Hautala Milja & Laitinen Jarna M. (toim.) Kotiseutumme Kaarina 2004. Oy Botnia-Foto Ab, 19–22.

Eskola, Elina & Huosianmaa, Helena (toim.) 2009. Teoksessa Johtajankansio 2009. Helsinki:Lönnberg Painot Oy

Harju Ulla-Maija & Niemelä Pauli & Ripatti Jaakko & Siivonen Teuvo & Särkelä Riitta 2001. Vapaaehtoistoiminta seurakunnassa ja järjestöissä. Helsinki: Edita.

Heikkilä Tarja 2001. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Jääskeläinen, Ilkka 2002. Diakoniatoiminnan muodot. Teoksessa Riitta Helosvuori & Esko Koskenvesa & Pauli Niemelä & Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki:Kirjapaja Oy, 192–232.

Kaarinan kaupunki. www.kaarina.fi

Katekismus. <http://www.evl.fi/katekismus/uskontunnustus/20.html>

Kirkkohallituksen tilastot 2008. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniatyöstä.

Kirkkojärjestys. www.finlex.fi

Kirkkolaki. www.finlex.fi

Koskenvesa, Esko 2002. Diakonia kirkon elämässä ja toiminnassa. Teoksessa Riitta Helosvuori & Esko Koskenvesa & Pauli Niemelä & Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 35–58.

Laaksonen, Hannu 2007. Turun historiaa kahdeksalta vuosisadalta. Turku: Turun Historiallinen arkisto 59, 10–116

Latvus, Kari 2009. Diakonian virka uusimman Raamatuntutkimuksen valossa. Väärinkäsityksiä ja tosirakkautta. Diakonian tutkimus- lehdessä 1/2009

Michelsson, Mika 2007. Partioliikkeen synty ja alkuvaiheet. Teoksessa Michelsson Mika (toim.) Partio toimintaa Auran rannoilla: Varsinais-Suomen partioliikkeen historia sodanjälkeisestä ajasta 2000-luvulle. Turku: Varsinais-Suomen Partio piiri ry, 13–22.

Raevaara, Niina 2007. Partio toimintaa seurakunnassa : tutkimusevankelisluterilaisten seurakuntien partio toiminnasta. Helsinki 2007. AMK-opinnäytetyö : Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaali alan koulutusohjelma, Diak Etelä, Helsinki.

Seurakunta 2000 –mietintö

Suomen evankelisluterilainen kirkko. <http://www.evl.fi>

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. www.partio.fi

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä. www.turunseurakunnat.fi

Turun kaupunki. www.turku.fi

World Organization of the Scout Movement. www.scout.org

World Association of Girl Guides and Girl Scouts. www.wagggsworld.org

LIITTEET

Liite 1.

Tervehdys!

Nimeni on Mika Wallin ja opiskelen Diakonia ammattikorkeakoulun, DIAK:n Järvenpään yksikössä ja tarkoitukseni on valmistua sosionomi (AMK)-diakoniksi tulevana syksynä. Teen opinnäytetyötä partiolaisten auttamisesta ja palvelemisesta. Ohjelmaudistuksessa auttamisen ja palvelemisen ihanne on jäänyt pois itse ihanteista, mutta auttamisen ja palvelun ajatus sisältyy kuitenkin partiolaisen tunnukseen "Ole valmis!" Ja siihenhän vastataan "Aina valmiina". Toivon, että Sinäkin olet valmiina vastaamaan oheiseen kyselyyn. Kyselyyn vastaaminen vie vain pienen hetken.

Liite 2.

Auttaminen partiossa

1) Onko lippukuntasi

- poikalippukunta
- tyttölippukunta
- yhteislippukunta

2) Lippukunnassasi on jäseniä

- 0-30
- 31-50
- 51-80
- 81-120
- 121-

3) Lippukunnassa on käytössä

- maapartio-ohjelma
- meripartio-ohjelma

4) Onko lippukunnassasi käytössä uusi partio-ohjelma

- kyllä
- ei

5) Lippukunnan taustayhteisönä toimii

- evankelis-luterilainen seurakunta
- muu seurakunta
- kunta
- järjestö
- muu, mikä
- ei ole taustayhteisöä

6) Miten partioihanteet näkyvät lippukuntasi toiminnassa?

7) Minkä nykyisistä ihanteista itse arvostat korkeimmalle?

- kunnioittaa toista ihmistä
- rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- olla luotettava
- rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen
- kehittää itseään ihmisenä
- etsiä elämän totuutta

8) Oletko huomannut, että nykyisissä ihanteissa ei ole ihannetta "auttaa ja palvella"?

- kyllä
- en

9) Mitä partiotunnus "Ole valmis" mielestäsi tarkoittaa?

10) Kuinka tärkeäksi koet auttamisen ja palvelun partiossa (asteikolla 1-5, jossa 1 erittäin tärkeä, 5 ei yhtään tärkeä)?

- 1 erittäin tärkeä
- 2 tärkeä
- 3 en osaa sanoa
- 4 vähän tärkeä
- 5 ei lainkaan tärkeä

11) Miten auttaminen ja palvelu näkyy lippukuntasi eri ikäkausien toiminnassa?

12) Mitä partion auttamisen ja palvelun projekteja tiedät?

13) Onko lippukuntasi osallistunut johonkin piirin tai järjestön auttamis-/palveluprojektiin?

- kyllä, mihin
- ei

14) Onko lippukuntasi viimeisen vuoden aikana osallistunut johonkin muuhun auttamis-/palveluprojektiin tai tempaukseen?

- Kyllä, millaisiin
- ei

15) Tekeekö lippukuntasi auttamiseen liittyvää yhteistyötä seurakunnan kanssa

- viikoittain
- kuukausittain
- vuosittain
- harvemmin
- yhteistyötä ei ole

16) Minkä tyyppistä yhteistyötä lippukuntasi tekee auttamis- ja palvelemisteemaa ajatellen?

17) Mitä seurakunnan diakoniatyö sinun mielestäsi on?

18) Olisiko lippukuntasi kiinnostunut tekemään lisää yhteistyötä seurakunnan diakoniatyön kanssa?

- kyllä
- ei

19) Jos vastasit edelliseen kyllä, millaista uusi yhteistyö voisi olla?